

Redaksjonelt

Dette dobbeltnummeret er et festskrift tilegnet professor Bente Gullveig Alver på hennes 70-årsdag den 26. august 2011. Hennes virksomhet ved Universitet i Bergen har vært – og er fremdeles – markant i mange sammenhenger.

Bente Gullveig Alver ble født i Danmark i 1941. Etter studier i København kom hun til Oslo der hun studerte ved Institutt for folkeminnevitenskap under professor Svale Solheim. Hun tok magistergraden i 1967, og emnet var heksetro, trolldom og hekseforfølgelser i norsk kontekst. Hun var deretter stipendiat ved samme institutt frem til 1973. I 1971 gav hun ut boken *Heksetro og trolldom : en studie i norsk heksevesen*. Emnet for boken er ett av de emner som Bente Gullveig Alver har interessert seg for gjennom hele sin karriere, og i 2008 kom *Mellem mennesker og magter. Magi i hekseforfølgelsesnes tid*, en bok som fikk svært gode mottakelser.

I 1973 kom Bente Gullveig Alver til Etno-folkloristisk institutt ved Universitetet i Bergen, da som universitetslektor. Hun ble førsteamanuensis i 1985 og professor i 1988. I 1990 disputerte hun sammen med Torunn Selberg på avhandlingen *Det er mer mellom himmel og jord – : folks forståelse av virkeligheten ut fra forestillinger om sykdom og behandling*. Emnet for doktoravhandlingen var folkemedisin og alternativ medisin, temaer som har vært blant hennes sentrale interesseområder fram til i dag. Hun har publisert flere viktige arbeider om disse temaene og har her vist sin evne og vilje til å arbeide tverrfaglig, ikke bare snakke om det. Like viktig har folketro og folkelig religiøsitet vært i hennes forskning. Hun deltok i årene 1996–1999 i forskningsprosjektet *Myte, magi og mirakel i møte med det moderne*, et samarbeid mellom folklorister og religionsvitere med resultater som i dag regnes som banebrytende i forhold til studiet av moderne folkelig religiøsitet.

Bente Gullveig Alver har alltid lagt vekt på den empiriske siden i sin forskning, det være seg historisk materiale som i studiet av heksevesen, eller samtidsmateriale som med alternativ medisin og nyreligiøsitet. Hun har gjennom hele sin karriere være opptatt av prinsipielle sider ved feltarbeid og har selv gjort en formidabel innsats på området. Hennes arbeider er karakterisert ved en grundig empirisk forankring sammen med gjennomtenkte metodiske overveielser. Hun har gjort seg bemerket på nordisk plan med sine kritiske metodeanalyser, i særdeleshet når det gjelder det kvalitative forskningsintervjuet. Hun har publisert flere viktige arbeider om bruk av kvalitativt forskningsmateriale og forskningsetiske problemstillinger knyttet til dette, som i bøkene *Creating the Source through Folkloristic Fieldwork: A Personal Narrative* fra 1990 og *Forskningsetikk i forskerhverdag: Vurderinger og praksis* fra 1997, skrevet sammen med Ørjar Øyen. Hun har også vært en storartet formidler omkring dette temaet, og mange studenter er gjennom årene blitt bevisstgjorte om de prinsipielle og praktiske sidene ved bruk av kvalitativt materiale og forskningsetiske dilemma knyttet til slikt materiale.

Etno-folkloristisk arkiv har også ligget hennes hjerte nær. Denne samlingen av kulturvitenskapelig materiale er bygget opp som resultat av fagmiljøets virksomhet gjennom

flere tiår. I de senere år hvor arkivet på den ene siden er blitt pålagt stadig større oppgaver knyttet til oppbevaring av sensitivt materiale og på den andre siden er blitt tappet for ressurser, har Bente Gullveig Alver gjort en stor innsats, blant annet ved sitt arbeid for å sikre digitalisering av vesentlige deler av materialet og sørge for etablering av forsvarlige rutiner for driften av arkivet.

Bente Gullveig Alver har også hatt mange viktige verv i Universitetets styringsorganer. Hun var medlem av Det akademiske kollegium ved Universitetet i Bergen 1995–2001 og har ledet eller vært medlem av en rekke råd og utvalg ved Det humanistiske fakultet samme sted. Hennes arbeid med forskningsetiske spørsmål har også ført til engasjement i ulike styringsgrupper og organ. Hun har vært medlem av Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap, humaniora og juss i perioden 1990–1999, i Nasjonalt nettverk for forskning og forskerutdanning i etikk fra 2001, samt i Universitetet i Bergens Redelighetsutvalg i årene 2001–2011. Videre har hun gjennom sin karriere engasjert seg i nordisk samarbeide innenfor kulturfagene. Hun ledet styret i Nordic Institute of Folklore (NIF) i årene 1984–1989 og var forskningskoordinator for Nordisk nettverk for folkloristikk (NNF) fra 1997–2002. Bente Gullveig Alver er medlem av Kungliga Gustaf Adolfs Akademien för svensk folkkultur og mottok i 2010 en ærespris knyttet til sin forskning om tradisjonell sykdomsbehandling og folkloristisk feltarbeid. Ved siden av den grundige, empiriske forankringen, kjennetegnes forskningen hennes av dyptpløyende analyser, men også ved en enestående evne til å formidle kompliserte forskningsresultater på en klar og forståelig måte. Dette har gjort henne til en populær formidler, også utenfor Universitetet.

Gjennom hele sin karriere har Bente Gullveig Alver vært en strålende lærer, som har vært tilstede og tilgjengelig for sine studenter. Gjennom undervisning og forskning har hun vist en stor evne til å formidle den folkelige kulturens betydning, viktigheten av å synliggjøre folkelige perspektiver på områder som sykdom og helse, tro og religiøsitet. Hun har også vært en dyktig veileder for master- og doktorgradstudenter, og mange har gjort seg ferdige med sine grader under hennes kyndige veiledning.

Ved siden av alt dette har hun vært en svært viktig miljøskaper i fagmiljøet i Bergen. Utallige er de fester hun har arrangert for tilreisende gjester, kolleger og studenter. Ingen kan som henne få folk til å føle seg velkommen og lage til en fest som vil bli husket. Vi ønsker å gi henne dette festskriftet som en takk for det hun har bidratt med til oss alle. Men selv om en 70-årsdag markerer slutten på en karriere som arbeidstaker, er Bente Gullveig Alver på langt nær ferdig med sin forskergjerning. Flere bøker og artikler er planlagt for årene som kommer.

På denne dagen gratulerer vi Bente Gullveig Alver med 70 år og takker for det som hun har bidratt med til faget, til kollegene og til studentene. Vi retter også en stor takk til festskriftets artikkelforfattere og til fagfellevurdererne.

Torunn Selberg og Hans Jakob Ågotnes
Gjesteredaktører